

Výklad listu Efezským

Kapitola 5

Pátá kapitola obsahuje dvě velká témata. V první části (5,1-20) Pavel popisuje vlastnosti nových lidí – děti světla. Ve druhé části (5,21-33) jsou Pavlovy pokyny pro jednotlivé praktické oblasti života, začíná vztahem muže a ženy. Co je ale pozoruhodné na tomto Pavlově popisu manželství, je to, že vztah muže a ženy je zrcadlem jiného vztahu – vztahu mezi Kristem a církví. Proto Pavel tento vztah popisuje jako „tajemství“.

Děti světla

1 Jako milované děti následujte Božího příkladu

2 a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a obět', jejíž vůně je Bohu milá.

3 O smilstvu, jakékoliv nezřízenosti nebo chamtivosti ať se mezi vámi ani nemluví, jak se sluší na ty, kdo patří Bohu.

4 Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky!

5 Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím.

6 Nenechte se od nikoho svést prázdňými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají.

7 Proto s nimi nemějte nic společného.

8 I vy jste kdysi byli tmou, ale nyní vás Pán učinil světlem.

9 Žijte proto jako děti světla - ovocem světla je vždy dobrota, spravedlnost a pravda;

10 zkoumejte, co se líbí Pánu.

11 Nepodílejte se na neužitečných skutcích tmy, naopak je nazývejte pravým jménem.

12 O tom, co oni dělají potají, je odporné i jen mluvit.

13 Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde.

14 A kde se rozjasní, tam je světlo. Proto je řečeno: Probud' se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus.

15 Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří;

16 nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.

17 Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.

18 A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost,

19 ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce

20 a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otcí ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Následovat Boží příklad

1 Jako milované děti následujte Božího příkladu

Dalším požadavkem na **nového člověka** je, aby následoval Boží příklad, aby se stal Božím **následovníkem**. To není zcela lehké. Je to víc než poslouchat Boží slovo a považovat je za pravdivé. Kdysi jsem četl tři maličké letáčky, které charakterizovaly Boží záměry s člověkem.

Byly to německé letáčky, každý z nich měl v nadpisu jediné slovo.

První měl nadpis „SLYŠ!“ Máme-li uvěřit, musíme nejprve slyšet. Bible učí, že víra je ze slyšení. Je důležité dát pozor na to, co Bůh říká o sobě a o nás lidech.

Druhý se jmenoval „VĚŘ!“ Bez víry se člověk nemůže líbit Bohu (Žd 11,6). Nestačí jen slyšet, je nutno slyšenému věřit.

A třetí zněl „NÁSLEDUJ!“ To je třetí krok, ke kterému nemáme vždy dost chuti a odvahy. Kolik je křesťanů, kteří poslouchají celá léta Boží slovo a věří mu, ale nečiní ten zásadní krok – nenásledují Krista. Slyšet a věřit je nesmírně důležité, ale je to málo. Kolik je pasivních křesťanů, kteří ale jsou nepoužitelní, protože nejsou ochotni učinit to zásadní – následovat Krista.

Co to znamená následovat?

Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne..." (Mt 16,24)

Následovat znamená především **zapřít sebe**. Znamená to vzdát se všech nároků, i toho, co mi „právem náleží“. Znamená to opustit vše jako Leví Alefeův, Jakub, Jan, Petr a Ondřej. Dokážeme opustit pro svého Pána svého „otce“ i „lod' se sítěmi“, která pro ně až dosud byla základem jejich existence? Nebo narazíme na stejnou překážku, jako bohatý mládenec (Mt 19,21)? Znamená to vzdát se všeho vlastního a dát všechno Bohu k dispozici. To není snadné. My rádi často říkáme a zpíváme „Vezmi Pane, život můj...“ – ale když to chce udělat, tak se vzpíráme a říkáme, že takhle jsme to nemysleli... Ale jak jsme to tedy vlastně mysleli?

Dále to znamená **vzít svůj kříž** – důsledky svého postoje k Pánu. Nebát se pro něj trpět i nepohodlí, nepřízeň apod. Jde o to, vzít svůj kříž. Často pošilháváme po kříži těch druhých, zdá se nám, že je lehčí. Ale máme vzít ten svůj. Ten je pro nás ten nejlepší, jak to ukazuje historka, kterou vyprávěl Wiliam MacDonald ve své knížce *Podmínka uřednictví*.

Následování má velké zaslíbení: *Ježíš k nim opět promluvil a řekl: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“ (J 8,12)*

Jak následovat Boha?

Jako milované děti.

Originál slova „následovníci“ je slovo „mimétés“, což je překládáno jako „napodobitelé“ nebo ve vazbě „napodobujte... jako“. Ostatně „mimétés“ nám okamžitě evokuje „mimiku“ či „mima“ – a tam je imitace skutečnosti výraznou podstatou.

Při jedné návštěvě u věřících přátel jsem si hrál s jejich asi čtyřletou dceruškou. A ta najednou mezi řečí zkřížila ruce na prsou a vážným hlasem se zeptala: „Co mám teď dělat?“ Všichni jsme se museli zasmát, protože to byla typická fráze a postoj její maminky, když si s dětmi nevěděla rady. Malé děti napodobují často své rodiče v jejich chování, používají stejná gesta, stejnou mimiku, dělají to, co oni.

A to je přesně to, co máme dělat my – napodobovat Boha. Následovat Krista znamená žít v jeho duchu, mluvit tak, jak by mluvil On, milovat tak, jak by miloval On (Ef 5,2), mít čas pro jiné jako On (J 3,1), vzdát se všeho pro bližní jako On, odpouštět, jako odpustil On nám (Ef 1,32).

Učme se následovat Boha jako jeho milované děti. Snad budou zpočátku ty naše pokusy dětinské a snad se nad nimi po letech i zasmějeme, ale „napodobujme“ svého Otce.

Je to škoda, jestliže ustrneme ve vývoji, zůstáváme-li dětmi, které sice slyší a věří, ale které si Pán nemůže použít. A Pán chce, abychom nezůstali nemluvnaty, ale abychom „dospěli“, aby se mohl s námi sdílet, právě tak jako touží rodiče po tom, aby jejich děti prospívaly a zdárně se vyvíjely.

Žít v lásce

2 a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá.

Život lásky – to je vrchol kladných vlastností **nového člověka**. Pavel v závěru své Ódy na lásku píše: *A tak zůstává víra, naděje, láska - ale největší z té trojice je láska* (1K 13,13). V tomto úseku Písma jasně vidíme, jaká je láska, kterou působí Bůh a která má být v životě nového člověka zřetelná.

Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne. (1K 13,4-8). Taková láska má charakterizovat náš, můj a tvůj život.

... tak jako Kristus miloval nás

Jak nás Pán miloval? O tom jsme se již obšírně zmínili ve 3. kapitole (viz 3,19) při rozboru 2. Pavlovy modlitby za Efezské. Vypíchněme však několik bodů, které jsou důležité:

- miloval nás všechny – neměl k někomu sympatie a k někomu antipatie
- miluje nás stále „milováním věčným“, bez ohledu na naše poklesky a pády – je vždy ochoten nám odpustit a znovu nás očistit. Máme takovou lásku ke svému okolí?
- dal pro nás vše - *a sám sebe dal za nás*. Kvůli nám opustil svou slávu, dokonce za nás dal svůj život, aby nás mohl zachránit. Dovedeme i MY vydat SEBE. Dovedeme pomoci bližním, vzdát se svých zájmů a práv?
- pozvedl nás k sobě. Žalmista to vyznává slovy: *Vytáhl mě z jámy zmaru, z tůně bahna, postavil mé nohy na skálu* (Ž 40, 3). Dostali jsme se z otroctví hříchu do svobody Božích dětí. Dokážeme i my „vytahovat“ své bližní z jejich bídy a zoufalství?

... sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá.

Nemohl dát lepší dar, než sám sebe. A o to jde i v našem životě. Chceš dát Pánu Bohu jen to, co ti zbude? Přebytek svých peněz? Jen zbytek svého času? To je málo. Pán chce tvůj život – ne jeho zbytek!

Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba (Ř 12,1).

Svou lásku prokážeme ne slovy, ale skutky, svým životem.

V jedné písni se zpívá:

*Uprostřed marných slov činím se nedaří,
láska se musí žít, láska se netváří,
není vždy zlato, co leskne se.*

Žijme tedy v lásce, jako i Kristus miloval nás.

Věci s křesťanstvím neslučitelné

3 O smilstvu, jakékoliv nezřízenosti nebo chamtivosti ať se mezi vámi ani nemluví, jak se sluší na ty, kdo patří Bohu.

4 Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky!

5 Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím.

V těchto následujících třech verších je řeč o věcech, které u Božích dětí, u nového člověka, nesmějí mít místo. Pavel to říká velmi důrazně, že o těch věcech *ať se mezi vámi ani nemluví, jak se sluší na ty, kdo patří Bohu*. Natož, aby se tyto věci mezi nimi praktikovaly! Tím je dána nekompromisnost vůči těmto věcem.

Žijeme ve světě, a jeho vládce, ďábel, na nás působí. Tak tomu bylo, je a bude. Jsme stejně jako náš Pán pokoušeni, abychom se „spustili dolů“, že „nám se přece nemůže nic stát!“ A jako jemu, tak i nám nabízí „toto vše“. Lákadla tohoto světa a hřích jsou velmi přitažlivé. A působí na nás. Počet rozvedených křesťanských manželství to dokazuje nade vší pochybnost. Proto ta nekompromisnost Pavlova. Je to akutní a existující nebezpečí!

Výrok *at' se mezi vámi ani nemluví* v žádném případě neznamena, že o těchto věcech máme mlčet a neřešit je! Naopak – Boží slovo jasně a jednoznačně říká o všem všechno! To znamená právě to, že tyto věci jsou s křesťanským životem **neslučitelné**. Nesmí se o nich mluvit ve spojitosti s námi, že se jich dopouštíme my! To je běžné ve světě, ale něco takového se nesmí vyskytovat v církvi!

Smilstvo

(porné = pohlavní nezřízenost, mimomanželský sex)

Boží slovo klade důraz na čistotu sexuálního života. Už Mojžíšovi bylo dáno přikázání: *Nesmilníš* (2M 10,13; Dt 5,18). Porušení tohoto přikázání bylo trestáno smrtí, šlo-li o cizoložství – tj. o pohlavní styky mezi vdanými a ženatými mimo rámec manželství, nebo těžkými pokutami, šlo-li o styky, kterým dnes říkáme „předmanželské“.

V novozákonní době je Boží vůle v této věci rovněž jednoznačná. V usnesení první „konference“ či „koncilu“ v Jeruzalémě se říká křesťanům z pohanů, na které se nevztahuje Mojžíšův zákon: *Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše: Nikdo at' vás nezatěžuje jinými povinnostmi než těmi, které jsou naprosto nutné: Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlám, také krve, pak masa zvířat, která nebyla zbavena krve, a konečně smilstva* (Sk 15,28.29).

Pavel píše: *Varujte se smilstva! Žádný jiný hřích, kterého by se člověk dopustil, netýká se jeho těla; kdo se však dopouští smilstva, hřeší proti vlastnímu tělu. Či snad nevíte, že vaše tělo je chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě!* (1K 6,18.19)

V listu Židům je psáno: *„Manželství at' je u všech v úctě a manželské lože neposkvrněné, protože Bůh bude soudit smilníky a cizoložníky“* (Žd 13,4 – Col).

Zcela jasné Boží slovo, a přece museli Boží lidé všech dob s tímto hříchem bojovat. Křesťané v Korintu si zakládali na své známosti a svých duchovních darech, a přece tento hřích ve svých řadách klidně trpěli.

Je zajímavé, jak dokáže satan i ty nejjasnější a nejjednodušší Boží pravdy zatemnit a převrátit, jak si lidé pod jeho vlivem dovedou zdůvodnit to, co je pro ně tak přitažlivé a lákavé! A tak je smutnou skutečností, že i v dějinách církve se muselo častokrát v souvislosti se jménem křesťan mluvit i o smilstvu. V minulosti to byly výstřelky a excesy (např. Adamité za husitských válek, události v Münsteru, nebo hnutí Ranterů a jejich *Famila amoris* – společnost lásky – či jiné pozdější výstřelky na různých místech, kde tomuto hříchu podlely celé sbory lidí, hlásících se ke křesťanství. Svě počínání si dokonce zdůvodňovali Písmem, odvolávali se na svobodu v Kristu.

A co dnes? Dnes řada křesťanů si ani nepřipouští, že by jim někdo měl mluvit do jejich osobního života. Na to, zda se to Bohu líbí či nelíbí, se ani v nejmenším neptají. Je tohle ještě křesťanství?

Smilstvo je hřích, který v církvi nemůže být trpěn. Pavel píše věřícím v Korintu: *Napsal jsem vám v listě, abyste neměli nic společného se smilníky; ale nemyslel jsem tím všechny smilníky tohoto světa nebo lakomce, lupiče a modláře, protože to byste museli ze světa utéci. Měl jsem však na mysli, abyste se nestýkali s tím, kdo si sice říká bratr, ale přitom je smilník nebo lakomec nebo modlár nebo utrhač nebo opilec nebo lupič; s takovým ani nejezte* (1K 5,9-13).

Takový člověk nemůže být ve společenství věřících trpěn. Musí být vyloučen a to až do doby, než dojde v jeho životě ke změně, kdy vyzná a opustí svůj hřích. Jsou to slova zdánlivě tvrdá a bez lásky – ale není tomu tak. Jde o to, aby světlo zůstalo světlem a sůl solí.

Nezřízenost – nečistota (akatharsia)

Slovo „akatharsia“ znamená opravdu nečistotu.

Smilstvo je viditelný projev hříchu.

Nečistota je dalším hříchem, který u věřících lidí nemá mít místo. Tento hřích není vždycky hned vidět, protože je to především oblast mysli člověka, jeho zájmů a tužeb. Přesto však je právě tak hříchem. A to o to více, že zde je v podstatě zdroj.

Pán Ježíš řekl: *Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcižoložíš.' Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcižoložil ve svém srdci (Mt 5,27.28).*

Hříchem není jen dokonáný skutek. Hřešit můžeme již pouhou myšlenkou. Naše myšlení nemusí být a nebývá vždycky čisté. Vím to moc dobře z vlastní zkušenosti. Kolikrát jsem musel s pláčem vyznat své hříchy právě v této oblasti a znovu a znovu prosit o odpuštění! Nečisté představy, zahrávání si s představou hříchu! Myslím, že je mnoho mužů, kteří mají podobný problém jako já.

Žijeme **ve světě**, který na nás působí. Na jedné straně nás láká svými nabídkami (vždyť je to tak příjemné a všichni si to dopřádají), na druhé straně nám vyhrožuje, nechceme-li se přizpůsobit „běžnému standartu“.

Avšak pouhá myšlenka, která nám přijde na mysl, ještě nemusí být hříchem. Mnohdy nemůžeme za informace a podněty, které se dozvíme, a které jsou jakýmsi startérem pochodů v naší mysli. Nevyhledávali jsme je, ale narazili jsme na ně. Ale **můžeme za to, jak s nimi naložíme!** Jestliže okamžitě zavrhneme to, co poznáváme jako zlé, činíme dobře. Je ale zlé, když začneme tyto podněty rozvíjet, necháme-li jim prostor ve své mysli a začneme-li si s nimi pohrávat. *Hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout (Gn 4,7).*

Jeden bratr v našem sboru říkával (a jistě tuto moudrost převzal někde jinde): „Nemůžeme zabránit ptákům, aby nám létali nad hlavou. Ale můžeme jim zabránit, aby si na ní udělali hnízdo!“ To je právě to, co děláme, když živíme nečisté věci.

Pravidla, které nám mohou pomoci v boji s nečistotou, jsou tato:

- nechod' tam, kde nechceš, aby tě Bůh viděl,
- nemluv to, co nechceš, aby Bůh slyšel,
- nemysli na to, o čem víš, že se to Bohu nelíbí,

Staří Izraelité se měli nečistým věcem vyhýbat. A jestliže se znečistili, měli povinnost se očist'ovat. V Bibli je věnováno mnoho prostoru tomu, co je nečisté a jak se očistit. Totéž platí i pro nás. I my se nemáme dotýkat nečistého. A pokud se nám podařilo se něčím poskvrnit, usilujme o to, abychom se co nejdřív očistili. Je na to jediný prostředek: „... *krev Ježíše Krista, Božího Syna, nás očisťuje od každého hříchu.*“

Chamtivost / lakomství

Tento hřích je nejméně nápadný. Často je možno lakomství úspěšně maskovat jako šetrnost či rozumné hospodaření. A přitom je mezi námi tak rozšířený. Většinou myslíme na sebe, na své potřeby, na to, abychom měli odpovídající životní standard, abychom mohli jet na vytouženou dovolenou, aby... Tomu věnujeme spoustu energie, čas, sílu i schopnosti, takže pro Boží věci už není tolik času ani prostředků. Pánu Bohu většinou dáváme své přebytky, když už nám opravdu něco zbude. Lidé boří staré stodoly a staví nové, aby se naše **tělo** (ne duše) mohlo mít dobře a abychom si užívali pokoje.

Bible klade rovnítko mezi lakomství a modlářství. Jistě právem. Jeden pohan kdysi pořádal výstavu model nejruznějších náboženství. Na jednom místě byl nápis: „bůh křesťanů“ – a pod ním byla položena zlatá mince. Je to smutné vysvědčení, že i my máme svou modlu – ale je na tom kus pravdy.

Bible říká: *Kořenem všeho toho zla je láska k penězům (1Tm 6, 10).* Tedy ne peníze samy,

ty jsou nezbytné, ale láska k nim. Rozhodující je náš vztah – a to nejen k penězům, ale i k ostatním materiálním statkům, se kterými se setkáváme. Zaměříme-li se na ně, jak je získat v co největším množství, upadáme do nebezpečí, že propadneme lakomství. Pavel píše Timoteovi: *Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství. Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím. Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby* (1Tm 6,6-9).

Pro vykoupené lidi má být samozřejmostí, že nejsou svázáni závislostí na hmotných věcech, že mají otevřené srdce pro pomoc potřebným, že nejsou lakomí. Kdo jiný se rozdělí s potřebnými než ten, kdo si uvědomuje, že všechno, co jsme a máme, je Božím darem?

Sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči

4 Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří;

Další oblastí, kde bychom si měli dávat pozor, abychom nezabředli, je naše řeč. Velice záleží na tom, co říkáme, jak to říkáme a kdy to říkáme.

Doba, ve které žijeme, je poznamenána ztrátou studu. To se týká řady oblastí, nemusí jít jen o oblast sexu. Začíná to už v dětství – zdravé a čilé děti se vůbec nestydí sedět v přečpaném vlaku či tramvaji a ani jim nenapadne uvolnit místo starým a nemocným lidem, kteří vedle nich stojí a mají problém se udržet na nohou. Mladí lidé vyžadují úplně bez skrupulí, aby jim rodiče dali peníze na to, co si usmysleli, že musí mít.

Zmizel stud v řeči, lidé dnes používají bez zábran sprostá a vulgární slova. Velký podíl na tom mají média, která s tím v podstatě začala. Je smutný pohled na hezké mladé děvče, které má slovník, za který by se před lety rděl i pověstný dlaždič.

A samozřejmě sem patří také dvojsmyslné a oplzlé vtipy. I zde je velký posun vůči minulosti. Dvojsmyslné řeči a oplzlosti byly vždycky – ale dnes se dostávají dokonce do médií. Dokonce jsem si všiml, že i lidé, kteří byli nesmírně vtipní, postupem času jakoby se „vyčerpali“ a většinou končí svou kariéru hrubším kalibrem dvojsmyslnosti a nakonec i oplzlostí.

Pro křesťany je jediná možnost – takových věcí se neúčastnit – dát najevo, že o to nestojíme. Měli bychom být příkladem i v řeči. Moje zkušenost je zajímavá: Nikdy jsem nikomu ze svých kolegů neřikal, že nemá mluvit vulgárně a sprostě. Ale je zajímavé, že v mé přítomnosti se všichni „drželi“ a že dokonce, když jsem přišel někam, kde se právě třeba takové věci říkaly, tak najednou přestaly. Domnívám se, že to patří k našemu svědectví.

Zde nejde o to, abychom nebyli vtipní. Anekdota či vtipná odpověď může být zcela na místě – je-li použita k tomu, aby upoutala pozornost k tomu, abychom si zapamatovali něco závažného a důležitého.

Mořeplavec [Kryštof Kolumbus](#) byl po svém objevení [Ameriky](#) doma ve [Španělsku](#) oslavován a zván k významným lidem té doby. Na oslavě u [Pedra Gonzalese de Mendozy](#) (1428-1485) ([kastilský](#) politik a státník, od 1473 [kardinál](#), od 1482 [arcibiskup](#) v [Toledu](#) a současně nejvyšší kastilský [admirál](#)) se našel závistivec, zlehčující význam cesty. Není prý těžké, doplout lodí do Ameriky. Kolumbus přitakal, že to nic není, ale že to byl on, který na to přišel. Poté s úsměvem vzal vejce a vyzval „chytráka“, aby je postavil na špičku. Po jeho marném snažení i pokusech několika jiných hostů, když se vejce vždy vrátilo do ležící polohy, vzal objevitel nového světadílu vejce, zlehka nařukl špičku a vejce postavil na stůl. Opět se ozvaly hlasy, že to přece nic není. Kolumbus se nebránil - opravdu je to prý hračka, ale jen na to přijít. Ozvaly se hlasy, že je to podvodník, ale Kolumbus řekl, že to vejce jako ho nařukl on sám, mohl nařuknout i kdokoli jiný před ním. (dle Wikipedie)

Z historie církve víme, že mnozí požehnaní Boží lidé dovedli použít vtipné řeči k tomu, že mnozí lidé pochopili vzácné Boží pravdy a přijali je. O Moodym hovořili jeho odpůrci, že je

to „šprýmař na kazatelně“ – a přesto tisíce lidí směly uvěřit v Pána Ježíše. Obdobnou zkušenost můžeme mít i s „knížetem kazatelů“ Ch. H. Spurgeonem, který dokázal rovněž často velmi vtipně odpovědět. A víme, že v i v dnešní době je řada pozeňnaných kazatelů a bratřů, kteří dovedou posluchačům přiblížit vtipně Boží pravdy.

Nejde tedy o vtipy jako takové – ale o náš vztah k řeči, čeho chceme dosáhnout. Jde-li jen o pobavení a zasmání, můžeme snadno sklouznout. Jde-li o poučení, je vše v pořádku.

Do oblasti nevhodných „hloupých řečí“ patří také to, jestliže se bavíme na něčí účet, jestliže někoho zesměšňujeme či shazujeme. Ani to se u křesťanů nepatří.

Do oblasti hloupých řečí mohou patřit také známé „kanadské žertíky“, kdy mnohdy nedomyšlíme důsledky svého domněle vtipného jednání a může dojít k těžkým úrazům jak v oblasti těla, tak i v oblasti duševní a duchovní. I zde je třeba říci, že tento druh vtipkování není pro křesťany vhodný.

Naši předchůdci ve víře občas považovali za nemístnou každou „prázdnou řeč“. Vím, že opravdu vtipný přístup nemusí být prázdnou řečí, ale když se člověk zaměří jen na zábavu, snadno se může stát, že je naše řeč bezobsažná a to by být nemělo.

... *vy máte vzdávat Bohu díky!* (v.4b)

Pavel není zaměřen jen negativně – není jen tím, kdo se vymezuje k tomu, co dělat nemáme, ale je zaměřen i pozitivně. Co by u křesťanů nemělo chybět (a co pohříchu často chybí) – je vděčnost a to zejména vděčnost vůči původci všeho dobrého, co smíme v životě brát. Jsme vděční za život, který smíme prožívat, nebo si jen stěžujeme, nadáváme a pohoršujeme se? Milujícím Boha jsou všechny věci k dobrému – učme se tedy za ně děkovat. A to nejen slovy, ale i svým životem.

5 Dobře si pamatujte, že žádný smilník, prostopášník ani lakomec, jehož bohem jsou peníze, nemá podíl v království Kristovu a Božím.

Tento verš je takovým podtržením a zdůrazněním toho, co už Pavel psal předtím. Je velmi závažný svým důrazem na to, že nositelé těchto vlastností *podíl v království Kristovu a Božím* nemohou mít. To, co jsme udělali jako křesťané v této oblasti, bude muset být řešeno u Kristova soudného stolce – kde bez milosti shoří jako seno, sláma a strniště, postavené na ten předražený základ – jímž je Kristus.

Marné řeči / prázdná slova

6 Nenechte se od nikoho svést prázdnými slovy, aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají.

7 Proto s nimi nemějte nic společného.

Uvedená slova jsou pokračováním předchozího textu, ve kterém nám Pavel ukazuje věci neslučitelné s křesťanstvím. Satan neustále usiluje zpochybnit zcela jasně zjevenou Boží vůli a nabízí člověku „něco víc“, co doposud nepoznal. I dnes přichází s otázkou „*Jakže, Bůh vám zakázal...?*“ a také s tvrzením, že to není tak zlé. Mnozí lidé se nechali svést domnělou svobodou a konali skutky těla, které jsou zcela jasně proti Boží vůli. A tak si lidé dovedou i zdůvodnit Písmem, že mohou těmto věcem dávat průchod.

To platilo v oblasti smilstva, platí to i v náklonnosti k nečistotě – dovedeme to maskovat jako lásku ke krásě a ke kulturním dílům. Podobně jsme to viděli i u lakomství – nazve je šetrností a omluva pro sobectví je na světě. Podobně dovedeme nazvat neomalenost a drzost odvahou a smělostí.

Oblast „marných řečí“ či „prázdných slov“ lze rozšířit i na literaturu, televizní pořady, filmy atd. Každé takové dílo má určitou tendenci – autor chce něco sdělit, k něčemu čtenáře, pozorovatele či posluchače k něčemu dovést, chce ospravedlnit a zdůvodnit autorovo smýšle-

ní, projevené ústy hlavních hrdinů. Dávejme na to pozor, rozpoznávejme, co je dobré (toho se držme) a zlé opusťme a nezabývejme se tím.

Jak mistrně dovede satan převracet hodnoty! A jak jsme my lidé náchylní omlouvat a zdůvodňovat své slabosti a hříchy, místo abychom je vyznali. Proto nám Pavel píše: *Nenechte se od nikoho svést!* Hřích zůstává hříchem, i kdybychom si jej sebelépe zdůvodnili. Můžeme uspat své svědomí, ale skutečnost zůstává skutečností. Důvod výstrahy je zcela jasný: *aby vás nestihl Boží hněv jako ty, kdo ho neposlouchají.* Nebudme neposlušnými dětmi. To je první předpoklad našeho vítězství nad satanem. Nikdy nebudeme mít sílu k tomu, abychom se satanu vzepřeli, pokud se nepoddáme Bohu. Proto Jakub píše: *Podříd'te se tedy Bohu. Vzepřete se ďáblu a uteče od vás...* (Jk 4,7)

Proto s nimi nemějte nic společného. (v.7) To je Boží výzva pro nás. S těmi, kdo zpochybňují Boží vůli, nemůžeme mít nic společného.

Děti světla a děti tmy

8 I vy jste kdysi byli tmou,

To je naše minulost. Nejen, že jsme sami byli ve tmě a cestu života jsme neznali, ale dokonce jsme byli tmou. Byli jsme majetkem vládce tmy. A z jeho panství jsme se sami nemohli vysvobodit. Naše síly a schopnosti nestačily na jeho pouta, hradby a mříže.

... ale nyní vás Pán učinil světlem.

Nebyli jsme tedy jen vyvedeni ze tmy do světla, ale dokonce jsme se stali světlem. Tím je zdůrazněna naše odpovědnost za svěcené světlo – máme svítit lidem kolem nás, máme jim přibližovat Pána Ježíše. Náš život a naše vyznání jim má říkat, že život s Kristem je reálný.

Tím světlem nás učinil *Pán*. To nám ukazuje podstatu našeho světla. Sami v sobě světlo nemáme a nedokážeme lidem svítit. Naše světlo je reflexe světla Kristova, není to naše světlo. Je to jako odrazka na kole nebo jako měsíc, který odráží sluneční světlo na naši zem, i když sám o sobě je vyhaslé těleso, které samo nezáří. I my můžeme svítit pouze tím světlem, kterým nás osvěcuje náš Pán.

9 Žijte proto jako děti světla...

To je požadavek na děti světla. Tedy nejen naše vyznání, ale i náš život. Je smutné, že v současné době je mnoho křesťanů, jejichž křesťanský život spočívá v tom, že vyznávají, že uvěřili v Pána Ježíše a že navštěvují shromáždění (a i to ne zcela pravidelně), ale tím jejich křesťanství končí. Máme žít jako děti světla. Má to být na nás poznat – náš život se musí měnit.

Náš Spasitel to vyjádřil slovy: *Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích* (Mt 5,16). A Jakub píše: *Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá* (Jk 2,17). Pochopitelně ne s těmi mými, které bych tak rád konal, ale těmi, které Pán Bůh připravil, abych v nich jako spasené Boží dítě chodil. Světlo se ve tmě nemůže utajit. I to maličké světélko je vidět do dálky.

Tak to má být i v našem životě. Není důležité to, co si myslíme nebo říkáme o své víře my, ale to, co vidí lidé kolem nás. Buď splýváme s okolní tmou, anebo svítíme.

Následující slova ukazují, jak se naše „světlo“ projevuje konkrétně:

- *ovocem světla je vždy dobrota, spravedlnost a pravda;*

Žít jako dítě světla se projeví navenek – nesením ovoce. Děti světla mají nést určité ovoce. A to má následující rysy:

- *dobrota* – křesťané jsou lidé, kteří mají být k jiným přátelští, srdeční a ohleduplní,
- *spravedlnost* – děti světla mají mít vyvinutý smysl pro spravedlnost – mají o ni usilovat. Je to dobré svědectví, když nás naše okolí bude takto znát,
- *pravda* – naše jednání má být vždycky poznamenáno tím, že pravda má přednost za

všech okolností, že se nebudeme uchýlovat k polopravdám a lžím, i když by to pro nás bylo výhodnější.

10 zkoumejte, co se líbí Pánu.

To je další charakteristický rys „děti světla“ – zájem o to, co se Pánu Bohu líbí. Máme-li někoho rádi, zajímáme se o to, co se mu líbí. Tak to vidíme u rodičů, kteří přemýšlí o tom, co koupit dětem, podobně to prožívají i zamilovaní mladí lidé – kteří se zajímají o to, co má rád jejich partner. A jakmile je příležitost, tak chtějí toho, koho mají rádi, mile překvapit.

Je tomu tak i v našem životě? Usilujeme o to, co se líbí našemu Pánu – anebo dáváme přednost tomu, co se líbí nám? Podřizujeme své sobecké vlastní zájmy tomu, co se líbí našemu Spasiteli.

11 Nepodílejte se na neužitečných skutcích tmy, naopak je nazývejte pravým jménem.

K praktickému životu „děti světla“ – křesťanů je také distancování se od „skutků tmy“. Neúčastněme se toho, o čem víme, že slouží ke zlému. Nenechme se přimět k tomu, abychom jednali nečestně, záludně, abychom si neoprávněně přisvojili něco, co nám nepatří. Mnohdy nás k tomu budou lidé v našem okolí vybízet a nabádat, řeknou nám: „To přece dělají všichni...“ – „byli byste blázni, abyste nevyužili příležitost...“ Nabídek k tomu, abychom udělali něco, co je za hranou zákona, je nespočet. Nenechejme se nikdy k tomu zlákat.

Naopak, je třeba věci umět nazvat *pravým jménem*. Lež zůstává lží – nenechejme si namluvit, že může být „nevinná“ nebo „milosrdná“. Podvod je a zůstane podvodem, i kdyby to dělali všichni kolem nás.

12 O tom, co oni dělají potají, je odporné i jen mluvit.

Je řada věcí, které lidé dělají potají. Je to vůbec charakteristický rys „skutků tmy“, že se dějí pod pláštíkem tmy – beze svědků. Ve tmě není nic vidět, proto zloději rádi kradou v noci, aby nebyli poznáni.

Pod pláštíkem tmy, v anonymitě, se dějí zlé věci – o kterých lidé neradi sami mluví. Je zajímavé, že o nich ale rádi slyší o jiných.

Náš život má být veřejný – nemáme dělat nic potají – nic, co bychom museli před jinými i před Pánem Bohem skrývat, zač bychom se museli před sebou i před jinými stydět.

To, co lidé dělají potají, je mnohdy velmi zlé. Sami se za to mnohdy stydí – a přesto to dělají.

Někdy je potřebnou pomocí tyto věci pojmenovat pravým jménem. Proto píše Pavel

13 Když se však ty věci správně pojmenují, je jasné, oč jde.

Takový jasný postoj ve světle je velmi potřebný a užitečný. Nejhorší je, když se věci zamlžují a zakrývají. Jasně slovo je tím, co dá najednou všemu pravý význam. Když se ve sklepech rozsvítí světlo, náhle je nám jasné, o co jsme to zakopávali. Učme se dávat věcem kolem nás pravé názvy. Pak najednou zjistíme, že to není nevinné laškování, ale smilstvo, že to, co děláme není kult krásy těla, ale nečistota, že jsme lakomí a ne šetrní, že krademe a ne že využíváme příležitosti, že upláčíme a ne že ohodnocujeme dobrý postoj k zákazníkovi apod.

Jak se stát dětmi světla?

14 A kde se rozjasní, tam je světlo. Proto je řečeno: Probud' se, kdo spíš, vstaň z mrtvých, a zazáří ti Kristus.

Chceme-li být dětmi světla – musíme do světla. Ve svém životě jsem udělal zajímavý objev, co se týče spánku. V létě, kdy je ráno brzy světlo, se také brzy probudím – zcela sám. Naproti tomu v zimě, kdy je dlouho tma, spím bez budíku mnohem déle. Doba spánku v létě je mnohem kratší, a přece se cítím odpočínutý a mohu bez problémů pracovat. Je-li zamračeno a deštivo, také spím déle. Nejhorší jsou pro mne sychravé podzimní dny bez slunečního svitu. Pak jsem unavený i po dlouhém spánku.

Myslím, že podobné je to i v životě víry. Pokud žijeme v prostředí tmy, jsme duchovně unavení a máme tendenci spát. U lidí světa je to běžné, ti moc o světlo nestojí. V Janově evangeliu čteme: *Soud pak je v tom, že světlo přišlo na svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Neboť každý, kdo dělá něco špatného, nenávidí světlo a nepřichází k světlu, aby jeho skutky nevyšly najevo. Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu* (J 3,19-21). A tak je na nás, abychom se probudili a jako děti světla chodili ve světle. To má velký význam, jak nám píše i staříčkový apoštol Jan: *Jestliže však chodíme v světle, jako on je v světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu* (1J 1,7).

Život dětí světla

Potřebují žít moudře

15 Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří;

Jdeme-li po cestě, musíme si dávat pozor, abychom o něco nezakopli, do něčeho nenarazili nebo do něčeho nespadli. Než přejdeme silnici, musíme se rozhlédnout na obě strany, abychom nevběhli pod auto. Nemůžeme si říci: „V 11:35.20“ přejdu železniční trať na druhou stranu, jestliže v 11:35.20 po trati projíždí rychlík. Naprosto stejně je tomu i v životě víry. I zde musíme dávat pozor, kam jdeme a co zamýšlíme udělat.

Máme si počínat moudře. Máme usilovat nejdříve poznat, co si Pán Bůh přeje. Bible říká: *Kdo věří, nebude kvapit...* proto zbytečně nespěchejme. Spěch se v takových rozhodnutích mnohdy nevyplácí.

Pán Ježíš říká: *Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky; buďte tedy obezřetní jako hadi a bezelstní jako holubice* (Mt 10,16). Být jako hadi neznamená být lstiví a úskoční, Pán měl na mysli jednu pozitivní vlastnost hadů – jejich opatrnost. Proč toto napomenutí? Život křesťana není jednoduchý – potřebujeme být i opatrní. Nesmíme používat vlčích zbraní – opatrnost je třeba, abychom se nestali jejich kořistí. Toto postavení „ovcí mezi vlky“ se dodnes nezměnilo. A přece je „vlci“ dodnes nevyhubili – jen proto, že daly na svého Pastýře, dbaly jeho pokynů a šly tam, kam je posílal. A to platí i pro nás dnes.

Využít čas a příležitost!

16 nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.

Za dob mých studií se mi v jednom ročníku nedařilo – nakonec jsem ho musel opakovat. Tatínek mi jednou na povzbuzení řekl heslo starých Římanů „Carpe diem“ („Využij dne“ nebo také „plně užij života“) Staří Římané to chápali spíš v té druhé verzi – užij, co můžeš, a tak užívali, co mohli, bez ohledu na druhé, na okolí, na následky a šli do záhuby. Ale tatínek měl na mysli ten původní význam – abych využil všech příležitostí. To znamená, uč se, využij čas, nemrhej jím na věci, které jsou sice samy o sobě dobré, ale mohou klidně počkat, až skončíš s tím, co je teď prvořadé. Snažil jsem se řídit se touto radou a školu jsem nakonec šťastně ukončil.

Využij dne – to je heslo i pro nás a plně se shoduje s Pavlovým „vykupujte čas“. Je nutno čas nepromarnit – protože uteče a už se nikdy nevrátí.

Pavlova výzva je zdůvodněna slovy *neboť nastaly dny zlé*. A byly to opravdu zlé dny. Pavel to pocítil nejednou sám na sobě, jak jsou lidé „naklonění“ křesťanství. Bičování, kamenování, štvání, věznění – to bylo jeho častou zkušeností s tím, jaké jsou postoje lidí vůči křesťanům. Pavel však nepřestal pracovat a nečekal na zlepšení situace, až bude lépe, ale naopak, snažil se využít každou příležitost, aby zvěstoval svého Pána. Jakoby ani nepředpokládal, že se někdy něcolepší v poměrech na této zemi. Proto říkal, že je zlá doba a že to, co neuděláme nyní, už třeba neuděláme nikdy. To bylo jeho „carpe diem“.

Zcela jinak tomu bylo za dob po návratu z babylonského zajetí. Boží lid měl stavět chrám. Tato stavba začala s velkou radostí a s nadšením, jak to popisuje kněz Ezdráš. Krásný začátek, který může být vzorem i nám dnes, v době, kdy nemáme podstatné překážky.

Ale pak přišlo protivenství, objevili se i při králově přízni nepřátelé a Boží dílo bylo násilně přetrženo, stavba zastavena. A co stavitelé?

Ochabli, jejich zájem o Boží chrám opadl a dál se nedělo nic. Tedy ne zcela nic. Stavba chrámu zůstala stát, ale stavitelé stavěli dál, stavěli si domy pro sebe, i s určitým přepychem (protože obklady dřevem nejsou nutnost, ale něco navíc). Zaměřili se na sebe a na své zájmy. Výčitky svědomí utišovali konstatováním: „*Ještě nepřišel čas, čas k budování Hospodinova domu.*“ (Ag 1,2) A čas plynul. Musel přijít prorok Ageus a ukázat jim, že ten čas už je tu. Řekl jim: „*Toto praví Hospodin zástupů: Vezměte si k srdci své cesty. Vystupte na horu, přivezte dříví a budujte dům! V něm budu mít zalíbení, v něm se oslavím, praví Hospodin. Pachtíte se za mnoha věcmi a máte z toho málo. Co přinesete domů, já rozvěji. Proč se to děje? je výrok Hospodina zástupů. Protože můj dům je v troskách, zatímco vy se staráte každý jen o svůj dům*“ (Ag 1,8.9). Starali se o sebe – a přesto žili v bídě a chudobě. Jejich úsilí nebylo úměrné výsledkům. Tato událost se často opakuje v životě mnoha křesťanů. Kolikrát si říkali: „Dnes není vhodná doba pro šíření evangelia...“, dnes lidé nejsou ochotni tuto zvěst poslouchat. Místo, aby budovali Boží chrám, budovali své vlastní domy. Všechnu svou sílu a energii věnovali svým rodinám, dětem, domácnosti. A měli stále málo, nedosáhli toho, co chtěli.

Doba byla vždycky zlá. Tu nezměníme. Vždy bude něco, co nás omezuje. Dnes máme svobodu, ale zase si naříkáme na neochotu lidí a na nedostatek prostředků. Nehleďme na to, ale snažme se využít toho, co nám Pán dal. A není toho málo. Využijme čas – teď je vhodná příležitost, teď jsou otevřené dveře. To, co neuděláme teď, už třeba nikdy nebudeme moci udělat. Učme se hospodařit s časem i příležitostmi, které nám Pán dává. Nečekejme na velké věci, ale dělejme ty, které vidíme, že udělat jdou!

Čím jsme naplněni?

18 A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost...

Ve světě je velmi rozšířená nadměrná konzumace alkoholu. Denně se setkáváme s potácejícími se postavami, které jen obtížně dokážou udržet rovnováhu. Země se s nimi točí. To je to nejmenší zlo... které sice každý vidí, ale nemá takové následky. Ale kolik zla alkohol napáchal! Kolik rozbitých manželství a zmařených nadějných existencí lze přičítat tomuto hříchu opilství. Alkohol dokázal zdecimovat celé kulturní národy – degradoval je na úroveň zvířat.

Boží slovo říká zcela jasně: *neopíjejte se vínem*. K tomu není co dodávat. Někdo namítne: Ale Kristus sám přece na svatbě v Káni proměnil vodu ve víno – udělal to přece proto, aby ho lidé pili. A také občas připomenou Pavlovu radu Timoteovi, aby nepil vodu, ale užíval víno. (1Tm 5,23). To je pravda, ale už se nezmiňují o tom, že je tam slovíčko *střídmě*, tedy „s mírou“. Bible neříká, že by člověk neměl pít víno (či jiný alkohol), ale na radě míst upozorňuje na nebezpečí nemírného pití. Nemáme se prostě opíjet. Pán Bůh dal lidem schopnost (pokud ji člověk pitím „nepropije“), že vědí, že už mají dost. A tu je třeba nekompromisně skončit.

Opíjení se je hřích, Pavel píše, že je to *prostopášnost*. Nebezpečí alkoholu je v tom, že odbourává zábrany a lidé se nakonec dopouštějí činů, za které by se v normálním stavu styděli.

Proti „alkoholovému opojení“ Pavel staví jiné naplnění nitra člověka:

19 ale plni Ducha...

V souvislosti s opilstvím a v protikladu tomu naplněním Duchem svatým mne napadla jedna slovní hříčka. Je to zajímavé, jak jedno a totéž slovo může mít zcela odlišné významy.

Slovo „*duch*“ se latinsky řekne „*spiritus*“ – odtud také Spiritus sanctus – duch svatý. Ale totéž slovo může znamenat také líh – tedy alkohol. Někteří komentáři se domnívají, že toto Pavlovo varování vychází z určité vnější podobnosti, která mezi oběma stavy je. Jde o zcela

odlišné stavy, které však mají některé podobné rysy. Možná proto při vzniku církve při vylití Ducha svatého se někteří lidé domnívali, že věřící byli opilí (viz Sk 2,13).

Jde o některé podobné rysy, které jsou však na zcela jiném základu a vedou ke zcela jiným důsledkům:

1. Ovládnutí vnějším vlivem – člověk nedělá to, co by dělal sám od sebe, ale to, k čemu je pužen.

Alkohol vede ke zlému – k prostopášnosti, k agresivitě, k napadání bližních, k ničení hodnot atd.

Duch svatý vede k tichosti a lásce a nutí nás pomáhat lidem kolem nás, kterých bychom si jinak ani nevšimli.

2. Dochází k uvolnění zábrán, člověk ztrácí strach a obavy a stává se smělym a odvážným. Velice však záleží na tom, jaké zábrany se odstraňují.

Satan odstraňuje alkoholem morální zábrany – člověk se přestává stydět za svůj hřích a naopak jej považuje za něco velkého.

Duch svatý však působí, že člověk se přestává bát o sebe, o svou prestiž a autoritu, o své postavení – a najde smělost dělat to, čeho se předtím bál. Najednou se přestává ptát: „Co by si o mně řekli?...“

3. Obojí působí radost. Ale je mezi nimi obrovský rozdíl.

Dejte opojný nápoj hynoucímu a víno těm, kterým je hořko, ať se napije a zapomene na svou chudobu a na své plahočení již nevzpomíná. (Př 31,6.7). A lidé to tak opravdu dělají. Pijí, aby se utěšili a zapomenuli na své trápení – ale není horšího způsobu, jak řešit problémy. Alkohol se nesmí stát řešením problému.

Nám křesťanům Pán Ježíš poslal Ducha svatého – jeho jednou funkcí je také to, že je Utěšitel. V těžce knize Přísloví je napsáno: *Nehodí se králům, Lemóeli, nehodí se králům být pijany vína a vládcům toužit po opojném nápoji, aby nikdo z nich v opilosti nezapomněl na Boží nařízení a nepřevrátil při nikoho z utištěných* (Př 31,4.5). Tím, že jsme přijali Krista, jsme se stali králi a kněží našeho Pána. Pak nepotřebujeme hledat útěchu a zapomenutí v opojném nápoji, který je vlastně útekem od reality do světa neskutečného, do zapomenutí, které nikdy nic nevyřeší, jen oddálí dopad. Naše útěcha radost je v Duchu utěšiteli, který člověku dává sílu postavit se čelem ke skutečnosti a řešit ji. Záleží tedy na tom, který duch je v nás – duch alkoholu (a tím knížete tohoto světa) nebo Duch svatý – Utěšitel – seslaný Bohem.

Součástí radosti, jíž je člověk naplněn je také to, že zpívá. Nikdy lidé tolik nezpívají, jako ve chvílích, kdy se napijí vína či jiného alkoholického nápoje. Jinak lidem není příliš do zpěvu. Málokdy slyším a vídávám lidi zpívat, aniž by se předtím napili.

Projevem naplnění Ducha svatého je také zpěv. Proto píše Pavel dále: *19 ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce.*

Opět je pozoruhodný rozdíl v obsahu písní. Je-li člověk „ovíněn“ nebo „nachmelen“ – zpívá většinou zpočátku různé lidové písně, které však často postupně přecházejí v oplzlé odrhovačky.

Naproti tomu, je-li člověk naplněn Duchem, zpívá chvalozpěvy a duchovní písně, jejichž obsahem a předmětem je Pán, jehož chválí a děkují mu. To máme činit, a to z celého srdce.

Naplnění Duchem

Ducha svatého jsme dostali jako závdavek při obrácení, jsme jím pomazáni. Jinak bychom ani nebyli Božími dětmi a nemohli bychom vlastně ani říci „Otče náš...“ (viz Ř 8,15). Avšak být pomazán Duchem svatým a mít jeho závdavek je něco jiného, než být naplněn Duchem svatým. To jsou dva rozdílné pojmy. Říká-li Pavel „naplnění bud'te“ – (Kral.) nebo „nechejte

se naplnit“ (B21, KMS), pak z toho vyplývá, že je možné být také nenaplněn Duchem svatým. Být naplněn Duchem znamená, že Duch má v našem životě místo.

Být naplněn Duchem svatým je nutný předpoklad pro účinnou práci v Božím království. Kniha Skutků obsahuje učebnicové příklady, jak si učedníci Páně dávali záležet na tom, aby k dílu Páně byli vybíráni lidé naplnění Duchem. Tam, kde se Pán mocně prokázal, čteme po každé o tom, že jeho nástroje byly „naplněny Duchem svatým“ nebo „plni Ducha“.

Jak je tomu s námi? Dáváme ve svém životě prostor Pánu Bohu, aby ho vyplnil?

Čím srdce přetéká, tím ústa oplývají...

19 ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce

Jsme-li naplněni Duchem svatým, tak se to hned projeví i navenek. Pak společně můžeme ze srdce (ne z povinnosti) zpívat. A pozná se to i na tom, CO zpíváme. Jsou to chvalozpěvy.

Nemusí to být vždy jen zpěv. Petřů překládá tento verš takto: *Když mezi sebou mluvíte, užívejte slov ze žalmů, chvalozpěvů a duchovních písní...* Co je obsahem našich rozhovorů? Hovoříme spolu o Božím slově a o tom, co Pán Bůh dělá v našich životech, anebo hovoříme jen o pozemských věcech? Pamatujme celou svou bytostí na to, že patříme Pánu.

A samozřejmě, tam, kde jsme naplněni Duchem svatým, budeme také zpívat písně. Pavel tak činil. I když dolehla bolest, dokázal si zpívat, jak o tom čteme ve vězení ve Filipis. Píseň je úžasný Boží dar, který přináší povzbuzení. Zpívat ale může jen skutečně svobodný člověk – a to i tehdy, je-li zavřený ve vězení.

V Egyptě a v Babyloně se nezpívalo. Citary byly zavěšeny na vrbách a všichni přemýšleli o tom, jaké to bylo, když byli svobodní. Ale jak se to změnilo po jejich vysvobození. Čteme o tom jak v 2. knize Mojžíšově, tak i v knize Ezdrášově (3,10-13).

Apoštol Jakub nás také vybízí, abychom propěvovali, jsme-li dobré mysli. (Jk 5,13).
... *chvalte ho z celého srdce* – nejen ústy. Ne formálně, ale celou svou bytostí. Je to smutné, jestliže ústa zpívají, ale srdce pláče.

A máme chválit *ho* – to znamená svého Pána. On má být předmět naší oslavy, o něm máme zpívat, z něho se máme radovat a jemu projevovat svou vděčnost.

Vděčnost

20 a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

... *vždycky* – za všech okolností – když se máme dobře a vše se daří, ale i když nám přímo do zpěvu není. Mnohdy jsme smutní a ztrápení. Ale v jedné písni zpíváme o tajemství, jak takovou krizi překonat:

*Když kol tebe zuří moře vzbouřeno
a ty lkát chceš smuten, že vše ztraceno.
Sečti všechny dary, které Pán ti dal
a v tvém srdci zazní nová píseň chval.*

Přesvědčme se, že to tak skutečně je!

... *za všechno* – tedy nejen za to, co považujeme za dobré, ale i za to, co se nám zdá být nepříjemné. Bible říká, že *milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému*. Mnohdy tomu nerozumíme a také se proti tomu nepříjemnému bouříme. Ale po čase přijdeme na to, že to opravdu bylo k našemu dobru.

... *vzdávejte díky* – dnešní doba je plná reptání a nářků. Lidé jsou neustále nespokojeni a dávají svou nespokojenost najevo. Vděčnost je něco, s čím se setkáváme jen velmi zřídka. A přitom vděčnost je lékem, který nám pomáhá proplout vším tím, s čím se v životě setkáváme. Učme se tyto situace řešit jako autor Ž 44 – sčítáním darů a spolehnutím se na svého Pána.

Pokyny pro praktický všední život

Muž a žena – obraz Krista a církve

Následující verše 5. kapitoly pojednávají o vztahu mezi muži a ženami. V 6. kapitole pak následují pokyny o vztazích mezi dětmi a rodiči a končí to posledními vztahy ve starověké rodině – o vztazích mezi pány a otroky – protože k většině rodin patřili také otroci či služebnictvo. Dnes to můžeme aplikovat do dnešní doby jako vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. To vše patří i dnes do oblasti všedních dnů: rodina a práce.

Pavel začíná tím nejužším vztahem – vztahem mezi mužem a ženou v manželství. Kromě toho, že dává pokyny, jak se mají muži chovat ke svým ženám a opačně, má tento oddíl Písma ještě jeden obrovský rozměr. Pavel to nazývá tajemstvím, které dříve nebylo známo. Jde o tajemství vztahu mezi Kristem a církví. Kromě velmi užitečných návodů, jak dobře vycházet s manželem/kou se dozvídáme něco, co je opravdovým tajemstvím: na vztahu muže a ženy můžeme vidět vztah Ježíše ke své nevěstě, církvi.

Proto má tento oddíl nesmírnou cenu a je klíčovým v celé epištole.

21 V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým:

22 ženy svým mužům jako Pánu,

23 protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil.

24 Ale jako církev je podřízena Kristu, tak ženy mají být ve všem podřízeny svým mužům.

25 Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval,

26 aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem;

27 tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná.

28 Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe.

29 Nikdo přece nemá v nenávisti své tělo, ale živí je a stará se o ně. Tak i Kristus pečuje o církev;

30 vždyť jsme údy jeho těla.

31 Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo.

32 Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev.

33 A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.

Princip vzájemné poddanosti

21 V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým...

Fungující lidská společnost je vždy postavena na principu moci a autority na straně jedné a poddanosti na straně druhé. Na tom nic nezmění ani současné postmoderní bourání autorit.

Mají-li fungovat vzájemné vztahy, musí určitým způsobem

- dítě poslouchat rodiče,
- žák učitele,
- dělník mistra,
- voják velitele

Kdyby nebylo autority, zcela zákonitě by nastoupila anarchie se všemi svými neblahými důsledky. Lidé by se na ničem nemohli dohodnout a vládl by chaos.

Pán Ježíš nepřišel na tuto zem zrušit autoritu a princip poddanosti. Ale přinesl převratnou změnu ve způsobu získávání a udržování autority. Autorita, kterou přinesl, byla pravá, přirozená, samozřejmá a všeobecně uznávaná.

Až do Ježíšova příchodu si lidé autoritu získávali donucením – všichni lidé usilovali vždy

o to, aby zaujali co nejvýhodnější místo, aby si ostatní porobili – aby jimi mohli manipulovat. V lidském pojetí autority je důstojnost a osobnost podřízených potlačována a mnohdy na ní nezáleží. Kam až může tato bezohlednost vést, můžeme pozorovat třeba na příkladě římského císaře Tiberia, který říkával o svých poddaných, kterým vládl krutě a nemilosrdně: „Ať si nenávidí, jen když mi dávají za pravdu“ (Suetonius: Životopisy 12 císařů, str. 183). Lidé jednají z pozice síly, k dosažení a udržení moci používají donucovací prostředky, mnohdy se neštítí použít i kruté násilí.

Autorita v Božím pojetí, zjevená v Ježíši Kristu, je diametrálně odlišná. Naše poddanost není na principu donucení, ale dobrovolná, uvědomělá, z lásky a z úcty k bližnímu.

Ženy mají být poddány mužům, děti rodičům, podřízeny svým nadřízeným, občané vládě, věřící ve sboru svým starším a diakonům. Tak to můžeme číst v Ř 13,1-7. Ale tato podřízenost má být dobrovolná a z vlastní vůle (viz 1K 16,16). Ne na základě toho, že musím, ale proto, že mám rád svého Pána a své bližní.

Křesťanská autorita respektuje důstojnost člověka. Čteme přece: *v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe* (Fp 2,3). Křesťanská autorita nesmí nikdy toužit po uchvácení moci a nesmí být nikdy zneužita k osobnímu prospěchu. Je otázka, nakolik to dokážeme. Poslání autority od Boha je jiné – je sloužit druhým, ne si je podrobovat. Jak jasná jsou v tomto směru slova Páně: „*Víte, že vládcové panují na národy a velící je utlačují. Ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem. Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.*“ (Mt 20,25-28)

Vy však si nedávejte říkat `Mistře`: jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno `Otec`: jediný je váš Otec, ten nebeský. Ani si nedávejte říkat `Učiteli`: váš učitel je jeden, Kristus. Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen (Mt 23,8-12).

Takovým způsobem roste pravá autorita a jen taková autorita má před Bohem cenu. Je otázka, jak je to i s naší „křesťanskou autoritou“ – do jaké míry je odrazem tohoto Božího požadavku nebo naopak klasickou lidskou autoritou s lidskými manýrami. Učme se mít v úctě své bližní a nepovažujme to za hanbu, ale naopak za výsadu, že jim můžeme posloužit.

Muž a žena = Kristus a církev

Zbytek 5. kapitoly pojednává o této úžasné rovnici. Hodnotí vztahy mužů a žen, dává návod, jak se k sobě máme chovat a srovnává vztah lidí ke vztahu Pána Ježíše k církvi.

Vezmeme-li to z opačné strany – na vztahu Ježíše k církvi ukazuje Pavel příklad pro náš pozemský život a náš pozemský vztah nám má zase umožnit nahlédnout do onoho „velikého tajemství“, které představuje církev.

Náš oddíl chci posuzovat ze tří hledisek:

- vztah ženy k muži,
- vztah muže k ženě,
- „veliké tajemství církve“

Vztah ženy k muži

21 V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým:

22 ženy svým mužům jako Pánu,

To je Boží slovo, které nepřestalo platit přes všechny lidské úvahy o emancipaci žen, o tom, že žena se má osvobodit od závislosti na muži, že má rozvíjet svou osobnost a věnovat se svým zájmům.

To zní velice lákavě a přesvědčivě. Ale skutečnost je (jak uvidíme v následujících řádcích) zcela jiná.

Předně – pravou emancipaci zaručuje jen sám Bůh. On přece nechal zapsat ve svém slově úžasné prohlášení: *Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil* (Ga 3,28).

To je Boží dílo – ne výsledek lidského snažení. Právě křesťanství je to, co přineslo ženám stejná práva jako muži. Mohou právě tak jako muži vstoupit do Božího království za zcela stejných podmínek. Mohou dosáhnout kterékoliv odměny, kterou Pán Bůh pro nás má připravenou.

To, co lidé nazývají emancipací, však se skutečnou emancipací nemá nic společného. A ve skutečnosti je to opak – znamená zotročení ženy a větší svobodu pro muže. Copak je to osvobození ženy, musí-li pracovat jednu směnu v zaměstnání (aby se muži vyrovnala) a druhou doma, zatímco muž se věnuje svým zálibám? Kde získá čas, aby realizovala sebe a své zájmy? Pokud to bude dělat, je to většinou na úkor rodiny a dětí.

Ale proč má být právě žena poddána muži? Boží slovo nám uvádí důvod: *budou ti dva jedno tělo* (v.31). V krásném a harmonickém manželství, takovém, jaké se Bohu líbí, nemůže nikdo žít jen sám pro sebe. Zde už neplatí známá rovnice $1+1=2$, ale je zde jiná matematika, která říká, že $1+1=1$. Jeden potřebuje druhého, sami o sobě by nemohli žít plnohodnotný život. Bible nám to zobrazuje na příkladu těla, kde muž znázorňuje hlavu a žena tělo. Jedno bez druhého není schopno samostatné existence. A tělo je podřízeno hlavě – ruka se nepohne bez pokynu z hlavy, noha neudělá sama krok, nedostane-li k tomu impuls z mozku. Mozkové centrum v hlavě odpovídá za to, aby se tělo nedostalo do nebezpečí. Muž je obecně (samozřejmě existují výjimky, potvrzující pravidlo) stavěn tak, že má předpoklady k odpovědnějšímu rozhodování. Nepodléhá tolik náladám, nenechá se citově vydírat a dovede se lépe orientovat v krizových situacích. Je tedy přirovnán k hlavě, odpovědné za celé tělo. Samozřejmě hlava potřebuje pomoc těla. Nikdy by se nedostala sama bez pomoci těla tam, kam potřebuje. Dá se říci, že žena je takovým motorem, která dovede hýbat celou domácností, i svým mužem.

Ženu můžeme zase přirovnat k srdci. Jedině ona totiž dokáže vytvořit ničím nenapodobitelné a nenahraditelné srdečné kouzlo domova.

Žena byla stvořena pro muže. Bible říká: *Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná (jako jeho protějšek – ČSP) (Gn 2,20)*. Proto byla stvořena Eva. *Muž přece nebyl stvořen pro ženu, ale žena pro muže* (1K 11,9). Milá sestro, uvědomuješ si své poslání na této zemi? Na ženě záleží především, jak se její muž bude projevovat. V Písmě čteme: *Žena statečná je korunou svého manžela, kdežto ostudná mu je jako kostižer v kostech* (Př 12,4). Řečeno slovy dneška – záleží na ženě, bude-li její muž král nebo žebrák. Každý významný křesťan vděčí nejméně 50 % toho, čím je, své ženě. Mnozí z nich by nebyli tím, čím jsou, kdyby neměli chápající a trpělivé ženy. Mnohé z nich se kvůli svému muži vzdali svých ambicí. Žena dovede výrazným a významným způsobem podpořit svého muže, ale může jej také naopak brzdit a srážet. Izraelský král Achab byl v podstatě statečný voják, ale co z něj udělala jeho žena Jezábel? Čteme Boží soud o něm: *Nebyl nikdo jako Achab, aby se zaprodal a dopouštěl toho, co je zlé v Hospodinových očích, jak ho k tomu podněcovala Jezábel, jeho žena* (1Kr 21,25).

Rád bych použil ještě jednu ilustraci, která pomůže pochopit důležitost tohoto vztahu mezi mužem a ženou. Ve 2. světové válce byla poraženou mocností fašistické Německo. Jedním z důvodů jeho porážky bylo obyvatelstvo Německem porobených zemí, se kterým Němci z ideologických důvodů jednali tvrdě a nelidsky. To se bouřilo a vedlo partyzánskou válku. Němci byli nuceni bojovat nejen na frontě, ale i ve vlastním týlu. Nikdy nevěděli, kde je někdo napadne.

Obdoba toho je i ve spolupráci muže a ženy. Muž má nést „tíži fronty“, vnější útoky, problémy, starosti a boje a žena má za úkol mu pro to vytvořit bezpečné a spolehlivé zázemí – domov, kde může načerpat novou sílu. Jestliže toto zázemí vede „partyzánskou válku“, pak je pochopitelné, že muž si nemůže odpočinout a stravuje zbytečně své schopnosti i síly, které by

jinak mohl věnovat životu víry.

Proto nesmírně záleží na tom, aby ženy byly oporou svým mužům. Je to jejich odpovědné postavení, mnohdy nedocenené a neoceněné, ale zcela určitě jednou odměněné naším Pánem.

Vztah muže k ženě

25 Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval

Manželství je oboustranný vztah – oba sehrávají významnou roli a záleží na obou. Proto Boží slovo klade požadavky na oba – na muže i na ženu. Každý manželský nesoulad či roztržka má dva účastníky a obvykle bývá velmi obtížné určovat viníka.

Muž má *milovat svou ženu*. Není jeho úkolem ji „držet v poddanosti“. To je její odpovědnost, ne odpovědnost mužova. Škoda, že někteří mužové svou úlohu nepochopili a ničí své manželství tím, že usilují o to, aby jim žena jako své hlavě poddána, místo aby ji prostě milovali. Harmonického manželství nelze dosáhnout bez toho, aby muž miloval svou ženu.

Pavel to myslí velmi vážně. Uvádí JAK máme milovat své ženy. *Jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval*. To je řádně vysoko nastavená laťka a těžko z nás může říci, že takhle své ženy milujeme. Náš Pán se pro církev vzdal všeho, dokázal pro svou církev položit život. Dokážeme mít v sobě aspoň malou jiskřičku tohoto života – dokážeme se pro svou ženu vzdát aspoň něčeho ze svých (většinou sobeckých) zájmů a koníčků, abychom jí aspoň trochu usnadnili život?

Jde tu možnost i dalšího extrému – někteří muži se domnívají, že jejich ženy jsou jejich služky a že jim prostě musí všechno udělat. Sami prolonoší doma celé odpoledne a ženu nechají se dřít. To je nepochopení postavení ženy. Moje žena je přece můj *protějšek* – ne můj otrok.

28 Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe.

29 Nikdo přece nemá v nenávisti své tělo, ale živí je a stará se o ně.

Pán Bůh nám mužům připomíná, že máme mít rádi své ženy tak, jak máme rádi sebe. Na sebe obvykle nezapomínáme. O své tělo pečujeme, aby mělo pohodlíčko, dopřejeme si to, co nám chutná atd. Stejně bychom se měli chovat ke svým ženám. Potřebujeme si to občas připomenout, protože na ně už obvykle tolik nemyslíme.

Pavel nám říká, že to má smysl, že se to vyplatí. Že tím, pečujeme-li o své ženy, myslíme-li na ně, že vlastně myslíme na sebe, že se nám to bohatě vrátí. Je to investice, která má perspektivu. Nebud'me krátkozrací a pečujme o své ženy jako o svá vlastní těla. Překonejme svou pohodlnost a lenost – stojí to za to.

V listu Kolosenským je další pokyn mužům, který rovněž stojí za to si připomenout: *Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně / hrubě...* (Ko 3,19) Mnozí mužové ve svém životě udělali zásadní chybu. Špatně volili. Použili nesprávná kritéria pro volbu životní družky. Vzali si ženu, jejíž zevnějšek byl atraktivní a líbila se jim (což je důležité), ale zapomněli na všechno ostatní. Vůbec se nezajímali o praktickou stránku života, nenapadlo jim myslet na to, jak se umí postavit k rodinnému životu. A teď chtějí násilím ze své ženy „vytlouci“ to, co vidí za potřebné. Najednou poznávají, že pro život jsou důležité zcela jiné věci. Dřív byli jako miliusi a teď jsou hrubí. Ale už je pozdě – i když ne tak docela. Právě teď je třeba ženu milovat a pomoci jí dohnat to, co dříve právě tak jako oni nepokládala za důležité a potřebné.

Je nutné být přísný a náročný ve chvíli, kdy volím. Tu musím mít na mysli nároky. Ale ve chvíli, kdy jsem zvolil, už mohu jen slevovat, chci-li žít v pokoji a v lásce.

Budiž nám útěchou, že mnohé se dá napravit. Tam, kde muž miluje svou ženu, jak nás Pán Bůh vybízí, jí dá příležitost dohnat to, co jí chybí. Nikdo učený z nebe nespádl a spoustu věcí se stejně učíme až v praktickém životě.

Veliké tajemství – Kristus a církev

Pavel přirovnává vztah muže a ženy v manželství ke vztahu Pána Ježíše k církvi. Církev, její vznik, existence a funkce je pro nás opravdu „velké tajemství“, které dříve v Bibli nebylo zmiňováno (i když náznaky o tom, že něco takového bude – přece jen jsou – např. Ž 45) a které ani dost dobře nedovedeme chápat. Církev v plném svém rozsahu je něco, co se vymyká běžným lidským schopnostem.

Proto Bible církev představuje různými obrazy.

Je přirovnávána k „nebeskému Jeruzalému“, k „ovčinci“, „stavbě“, „chrámu“, „tělu“ a mnoha dalším věcem, abychom dokázali pochopit některé její vlastnosti.

Zde nám Pavel popisuje **vztah Pána Ježíše k církvi a naopak** na vztahu mezi mužem a ženou v manželství. Umožňuje nám pochopit, jak Kristus miloval církev a naopak tento dokonalý vztah má být vzorem pro náš pozemský život.

Podívejme se na několik míst Písma, která nás opravňují takto smýšlet o církvi a Pánu.

Člověk byl stvořen k Božímu obrazu a tento obraz, i když je hříchem značně zdeformován, v sobě neseme. Čteme o tom: *Jak je psáno: 'První člověk Adam se stal duší živou' - poslední Adam je však Duchem oživujícím. Nejprve tedy není tělo duchovní, nýbrž přirozené, pak teprve duchovní. První člověk byl z prachu země, druhý člověk z nebe.* (1K 15,47-49) Nejprve tedy pozemský člověk – Adam a potom druhý člověk – sám Pán z nebe.

Oba toho mají mnoho společného, co řadu lidí irituje, co napadají a zpochybňují.

Je to hned jejich původ. Oba vznikli předivným způsobem – ne jako jiní – na Boží zásah. Stvoření Adama je lidem pro smích – jak byl stvořen ze země. Ale copak tvůrce všeho – vesmíru, hmoty a všeho existujícího – nestvořil člověka ze země – z jejích stavebních prvků? Člověk je ze země – je s ní svázán – je zemský.

Právě tak je lidem pro smích vznik a původ nebeského člověka – Pána Ježíše. Zrození z panny je předmětem mnoha posměšků – ale Bůh činí své věci mnohdy nepravděpodobným způsobem právě proto, aby dokázal svou moc, že je opravdu Pánem všeho a může všechno.

Oba zde byli dříve než jejich „manželky“. A tak, jako musel na Adama přijít tvrdý sen, aby z jeho boku mohla vzniknout Eva, právě tak musel přijít „tvrdý sen“ smrti na našeho Pána, abychom z „jeho boku“ mohli vzejít my, kteří smíme být jeho církví.

A opět další dvě události – jak stvoření Evy, tak i vznik církve o letnicích – se staly zdrojem posměchu. A přece tomu tak muselo být, aby se naplnila Písma.

Bůh stvořil muže a ženu, aby byli „jedno tělo“ (Gn 2,24). A stejný princip smíme vidět i ve vztahu Pána Ježíše k církvi.

Sám Pán prosí ve své velekněžské modlitbě: *aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal* (J 17,21).

Vztah Pána Ježíše k církvi smíme vidět ve všech třech časových rovinách:

- v minulosti:
jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval, - (v.25). To by mělo být předmětem našich děků.
- v přítomnosti:
aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; - (v.26). To je předmětem našich proseb a úsilí o denní svatost a očišťování od prohřešků a poklesků, jichž se dopouštíme.
- v budoucnosti:
tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná. – (v.27) To má být předmětem naší touhy, abychom došli té jedinečné naděje, kterou máme v něm.

31 *Proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo.*

32 *Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev.*

33 *A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mu-*

žem úctu.

Tajemství je odhaleno. Je v tom, že ti dva (tj. církve a Kristus) budou jedno tělo. To, jaké to bude ve vší kráse podle verše 27, uvidíme teprve v budoucnosti. Dnes nevidíme církve *slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná*. Spousta lidí má vůči církvi celou řadu výhrad (mnohdy zcela oprávněných). I spousta křesťanů, a to nejen nominálních, ale znovuzrozených, se církve straní, žijí si sami pro sebe, izolovaně od ostatních křesťanů. Je to škoda, protože se o mnoho připravují. Možná se zdánlivě ušetří různých zklamání a zranění – ale jejich vlastní charakter se nebude obrušovat a tříbit. Potřebujeme jedni druhé – vzájemně se nejen zraňujeme, ale také povzbuzujeme a dodáváme si odvahy a vzájemně se učíme.

Poslední verš je podtržením a sečtením pro náš pozemský život.

Velmi bych zdůraznil to slovo „*jeden každý z vás*“ (v ekumenickém překladu je to podtrženo *bez výjimky*, v B21 *každý jednotlivý z vás*) v posledním verši, jímž shrnuje Pavel vztah mezi manžely. My máme tendenci vždy hledat výjimky v pravidlech a zdůvodnit si, že právě my jsme tou výjimkou. Pavel tuto zásadu milování žen a poddanosti mužům uvádí jako něco, co platí vždycky!

Možná si bratře řekneš – ale ta moje žena je tak hrozná, nebo ty sestro – oceníš svého muže za nemožného, ale to nic nemění na našem závazku. A jak láska, tak poddanost není, jak si možná myslíme, otázkou (jen) sympatie či citů, ale především otázkou našeho rozhodnutí, vůle a ochoty poslechnout to, co si Pán Bůh v našem životě přeje.